

İLKÖĞRETİM II. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN ÖĞRENME STİLLERİNİN OKUL BAŞARILARINA VE BEDEN EĞİTİMİ DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİ

İlknur PALAS AKTAŞ¹ Dilşad E. MİRZEOĞLU²

Geliş Tarihi: 11.08.2008

Kabul Tarihi: 04.12.2008

ÖZET

Bu araştırma, beden eğitimi dersini alan ilköğretim II. kademe (6. 7. ve 8. sınıf) öğrencilerinin öğrenme stillerinin okul başarılarına ve beden eğitimi dersine yönelik tutumlarına etkisini belirlemek için yapılmıştır. Araştırmaya 2005–2006 eğitim-öğretim yılında Bolu İli Merkez İlçede bulunan 12 ilköğretim okulunun II. kademesinde okuyan toplam 1498 (717 Bayan, 781 Erkek) öğrenci katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Kolb'un (1985) geliştirdiği "Öğrenme Stilleri Envanteri" ve öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları belirlemek için ise Demirhan ve Altay'ın (2001) geliştirdiği "Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Toplanan verilerin çözümlenmesinde, öğrenme stillerinin belirlenmesinde frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları, öğrenme stilleri tercihleri ile beden eğitimi dersine yönelik tutumları ve okul başarıları ile ilgili verilerin çözümlenmesinde ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0,05 olarak belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara göre; araştırmaya katılan ilköğretim II. kademedeki öğrencilerin %37,4'ünün deşıştiren, %24'ünün özümseyen, %19,8'inin ayırıştıran, %18,8'inin yerleştiren öğrenme stiline sahip olduğu belirlenmiştir. Öğrencinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının sahip oldukları öğrenme stiline göre manidar düzeyde farklı olduğu belirlenmiştir (p<0,05). Öğrencilerin öğrenme stilleri ile okul başarıları arasında 8. sınıf hariç manidar bir fark bulunmamıştır (p>0,05).

Anahtar Kelimeler: Öğrenme Stili, Akademik Başarı, Tutum.

THE RELATIONSHIP AMONG LEARNING STYLES OF THE SECONDARY SCHOOL STUDENTS TAKING PHYSICAL EDUCATION COURSES THEIR SUCCESS AND ATTITUDES TOWARDS PHYSICAL EDUCATION COURSES

ABSTRACT

The aim of this study was to determine the effects of learning styles of the secondary school students (6th.,7th and, 8th grades) taking physical education courses on their success and attitudes towards physical education courses. One thousand four hundred and ninety eight students (717 girls, 781 boys) with a total of 1498, from 12 secondary schools from Bolu in the 2005-2006 education- teaching year participated in this study. In the study, "Learning Styles Inventory" developed by Kolb in 1985 and "The Student Attitude Scale" developed by Demirhan ve Altay (2001) were applied to the students to collect the data. Students learning styles preference were analyzed through frequency (f) and percentages (%). Students taking physical education courses on their success and attitudes were analyzed using One-way ANOVA. According to the findings gained from the study; it was found that; 37,4% of the secondary school students attending to the study have diverger, 24% of them have assimilator, 19,8% converger and 18,8% accomodator learning styles. The attitudes of the students towards physical education courses changed considerably depending on their learning styles. (p<0,05). There was not a difference between student' learning styles and their success except 8th grades (p<0,05).

Key Words: Learning Style, Academic Success, Attitude.

¹ Milli Eğitim Bakanlığı Beden Eğitimi Öğretmeni

² Abant İzzet Baysal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

GİRİŞ

İnsan yaşamında çok önemli rolü olan öğrenme, eski çağlardan beri filozof ve bilim adamlarının farklı biçimlerde tanımladıkları ve açıklamaya çalıştıkları bir kavramdır. Günümüzde psikolog ve eğitimcilerin hemen hepsi öğrenmeyi, yaşantı ürünü, kalıcı izli davranış değişikliği olarak tanımlamaktadırlar (1). Öğrencilerin öğrenmesini artırmak için yapılan çalışmalar her öğrencinin farklı olduğunu ve farklı yollarda öğrendiğini ve dolayısıyla her bireyin kendine özgü bir öğrenme stiline olduğunu ortaya çıkarmıştır.

Alışılmış ve belli bir tarzda bilgi ediniminin benimsenmesi olarak tarif edilebilen öğrenme stili, bireyin zaman zaman geniş bir yelpazede değişik durum ve yerlerde sergilenen benimsediği bir öğrenme yaklaşımını belirtir (2). Öğrenme stilleri bilgiyi alma ve işleme sürecindeki kişisel farklılıklardır (3). Bahar ve Bilgin'in (4) belirttiğine göre; Dunn ve Dunn (1993), öğrenme stili; her bireyde farklılık gösteren, bireyin yeni ve zor bilgi üzerine konsantre olması ile başlayan bilgiyi alma ve zihne yerleştirme süreciyle devam eden bir yoldur demektir. En genel anlamı itibarıyla öğrenme stilleri, bireylerin bilgiyi toplama, düzenleme, düşünme ve yorumlama yöntemlerindeki tercihleridir. (5). Öğrenme stilleri ve öğretme modellerinin birbirine uygun olmasının, öğrencilerin derse yönelik tutumları, dolayısıyla da motivasyonu, derste başarıyı artırdığını gösteren araştırmalar bulunmaktadır (6). Akkoyunlu'ya göre (7), bireylere bilgiye ulaşma, bilgiyi düzenleme, bilgiyi değerlendirme, bilgiyi sunma ve iletişim kurma becerileri ile donanmış hale getirecek bir eğitim verilmesi gerekir. Bu nedenle bir öğrencinin öğrenme stiline belirleyerek gerekli düzenlemeleri yapmak öğrenci başarısını artırır. Kişinin öğrenme stiline bilmesi kendi yaşamını kolaylaştırır. Öğrenme stillerine göre yapılan eğitimde daha başarılı bireyler yetişir.

Öğrenme stili terimi, son yıllarda özellikle David A. Kolb'un "Yaşantısal Öğrenme Kuramı"nın bir uzantısı olarak öğrenme terminolojisine girmiştir. Kolb (8), yaşantısal öğrenmenin temelini oluştururken Dewey'den, Lewin'den Piaget'den etkilenmiştir. Bu etkilenme, öğrenme stili envanterini hazırlarken Kolb'ün terminolojisine de yansımıştır. "Her üç öğrenme modelinin de ortak noktası; öğrenmenin bir süreç olarak tanımlanması ve kavramların yaşantılar yoluyla oluşarak, sürekli değişim göstermesidir. Yeni bilgi, yetenek ve tutumlar deneyimsel öğrenmenin dört biçimi ile gerçekleştirilmektedir. Öğrencilerin etkin olabilmeleri için dört farklı beceriyi işe koşmaları gerekmektedir. Kolb yaşantısal öğrenme kuramını, Somut Yaşantı (SY) (Concrete Experience), Yansıtıcı Gözlem (YG) (Reflective Observation), Soyut Kavramsallaştırma (SK) (Abstract Conceptualization) ve Aktif Deneyim (AD) (Active Experience) yeteneklerini içeren dört aşamalı bir döngü olarak tanımlamıştır. Her bir öğrenme biçimini simgeleyen öğrenme yolları birbirinden farklıdır. (8).

Somut Yaşantı-SY (Concrete Experience-CE): Algılama ve hissetme yolu ile öğrenirler (9). Birey teorik yaklaşımları yararlı bulur ve her olayı kendi içinde yorumlar. İçinde bulunduğu deneyimlerden en iyi şekilde öğrenirler. Öğretmen, bireyin kendini yöneterek öğrenmesine yardımcı olan kişidir (10). Yaşantı ve problemlerle kişisel olarak ilgilenmek ve hissetmek düşünmekten daha önemli görülmekte, kuram ve genellemeler yerine o anki gerçeğin tekliği ve karmaşıklığı; problemlerin çözümünde sistematik ve bilimsel bir yaklaşım yerine sezgilere dayalı bir yaklaşım tercih edilmektedir (8).

Yansıtıcı Gözlemler-YG (Reflective Observation-RO): Gözlemleyerek öğrenmeyi tercih ederler (9). Bu bireyler aktif olarak katılmadan, farklı bakış açılarından gözlemlerini dikkatlice yaptıktan sonra karar verirler. Konferans türü dersler onlar için yararlıdır. Öğretmenlerin hem o konuda uzman, hem de rehberlik eden birisi olmasını isterler (10). Bu öğrenme biçimini benimseyen kişilerin pratik uygulamalar yerine olayın özünü kavrama; doğru nedir, nasıl oluşur gibi sorulara yanıt aramaya çalışır; düşünce ve olayları sezgi yoluyla anlama; fikirlerin oluşmasında kendi düşünce ve duygularına güvenme; sabırlı, tarafsız ve dikkatli düşünerek karar verme konularında başarılı oldukları gözlenir (8).

Soyut Kavramsallaştırma-SK (Abstract Conceptualization-AC): Bir konu üzerinde düşünerek ve çözümlenmeler yaparak öğrenirler (9). Bu bireyler sembollere karşı daha çok yakınlık gösterirler. Otorite tarafından yönlendirilmiş, sistematik analiz ve teorinin uygulandığı öğrenme biçimlerinde iyi öğrenirler (10). Bu öğrenme biçimine sahip kişilerin sistematik planlama yapma konusunda başarılı oldukları savunulur. Problem çözümünde bilimsel yaklaşımları kullanarak düşünmeyi tercih ederler (8).

Şekil 1: Kolb Öğrenme Modeline Göre Öğrenme Çemberi

Aktif deneyimler-AD (Active Experimentation-AE): En iyi yaparak öğrenilir (9). Bu bireyler ödevler, tartışmalar, projelere aktif olarak katıldıklarında en iyi öğrenirler. Dışa dönüktürler. Dokunarak öğrenmeyi isterler (10). Bu öğrenme stiline sahip bireyler, çevrelerini ve içinde buldukları durumları değiştirme eğilimine sahiptirler. Bilimsel tek bir gerçekten çok işe yarayan ve kullanışlı olanı almayı tercih ederler (8).

Yaşantısal öğrenme kuramına göre, öğrenme bir döngüdür ve birey için zaman zaman yukarıda açıklanan dört öğrenme biçiminden biri öncelik kazanır ve öğrenme yaşantısında bu döngüden sayısız kez geçilmesi kaçınılmazdır. Her bireyin, öğrenme stili de bu dört temel öğrenme biçiminin bileşenidir. Birleştirilmiş puanlar bireyin soyuttan somuta (SK-SY), aktiften yansıtıcıya (AY-YG) kadar farklı tercihlerini ortaya koymakta ve bireyin hangi öğrenme stiline sahip olduğunu göstermektedir (8). Somut Yaşantı ve Yansıtıcı Gözlem öğrenme biçimlerinin bileşeni Değiştiren (Diverger), Yansıtıcı Gözlem ve Soyut Kavramsallaştırma biçimlerinin bileşeni Özümseyen (Assimilator), Soyut Kavramsallaştırma ve Aktif Yaşantı biçimlerinin bileşeni Ayrıştırıcı (Converger) ve Somut Yaşantı ile Aktif Yaşantı biçimlerinin bileşenleri de Yerleştiren (Accommodator) öğrenci tipidir (8).

Yerleştiren (Accommodator) öğrenci tipi Somut Yaşantı ve Aktif Yaşantı öğrenme biçimlerinde yer almaktadır (9). En önemli özellikleri bir şeyler yapma, yeni deneyimler içinde yer almalarıdır. Bu bireyler kendi yeteneklerinden ziyade bilgi için diğer insanlara son derece güvenirliler. Sezgisel bir deneme yapıma durumunda problem çözmeye meyillidirler. Açık fikirlidirler, değişimlere karşı kolay uyum sağlarlar, yaparak ve hissederek öğrenme söz konusudur (10).

Değiştiren (Diverger) öğrenci tipi, Somut Yaşantı ve Yansıtıcı Gözlem öğrenme biçimlerini kapsar. Düşünceleri biçimlendirirken kendi düşünce ve duygularını göz önüne alır (9). Kolb'a göre (8), bu öğrenme stiline sahip birey somut durumlara pek çok açıdan bakma konusunda çok başarılı olmakta, olaylar karşısında harekete geçmek yerine gözlem yapmayı tercih etmekte, beyin fırtınasında olduğu gibi farklı fikirlerin üretildiği durumlar üzerinde yoğunlaşmaktan zevk almaktadırlar. Öğrenme sürecinde sabırlı ve dikkatli olup, tarafsız yargılarda bulunabilirler.

Özümseyen (Assimilator) öğrenci tipi, Soyut Kavramsallaştırma ve Yansıtıcı Gözlem öğrenme biçimlerini kapsar. Kavramsal modelleri yaratma en belirgin özelliğidir (9). İzleyerek ve kavramlar yoluyla düşünerek öğrenirler. Güçlü yanları teorik model yaratmadaki yetenekleridir. İnsanlarla fazla ilgilenmezler. Bu tip bireyler planlama ya da araştırma yapılan bölümlerde görülür. Soyut kavramlar ve fikirlerle daha çok ilgilidirler (10).

Ayrıştırıcı (Converger) öğrenci tipi, Soyut Kavramsallaştırma ve Aktif Yaşantı öğrenme biçimlerini kapsar. Bu öğrenme biçiminde yer alan bireyler problem çözme konusunda başarılıdırlar. Birey problem çözerken sistemli olarak planlama yapar. Y yaparak öğrenme önemlidir (9). Bu bireyler sosyal ve kişiler arası etkinlikler yerine teknik sorunlarla uğraşmayı tercih etmektedirler. Bu kişiler herhangi bir konuda yargılamadan anlamaya çalışma; farklı türde bilgiler arayarak bilgi kaynaklarını arttırmaya ve olayların arkasındaki gerçeklere bakarak olayların sonuçlarını zihinde canlandırma gibi yeni beceriler edinmeye gereksinim duymaktadırlar (8).

Öğrenme stillerini bilen birey, öğrenme sürecindeki kuvvetli ve zayıf yönlerinin farkına varacak, dolayısıyla da bu yönlerini geliştirecek türde çalışmalar yapmaya çalışacaktır. Bu nedenle bu araştırma, beden eğitimi dersini alan İlköğretim II. kademe (6. 7 ve 8. sınıf) öğrencilerinin öğrenme stillerinin okul başarılarına ve beden eğitimi dersine yönelik tutumlarına etkisini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmada genel tarama yöntemlerinden survey tipi bir araştırma modeli kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini 2005–2006 eğitim-öğretim yılında Bolu İli Merkez İlçede bulunan 23 okulun ilköğretim II. kademesinde okuyan toplam 5715 (2936 Erkek, 2779 Bayan) öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın evreni çalışmanın yapıldığı yıl, 6. sınıfta okuyan 2040 öğrenciden (1058 Erkek, 982 Bayan), 7. sınıfında okuyan 1922 öğrenciden (997 Erkek, 925 Bayan), 8. sınıfında okuyan 1753 öğrenciden (881 Erkek, 872 Bayan) oluşmaktadır. Araştırmanın örneklem grubunu ise 23 okuldan küme örnekleme yöntemi ile seçilen 12 okul oluşturmuştur. İl merkezinde bulunan okullardan % 50'sine ulaşılabilme için kura ile anketlerin uygulanacağı 12 İlköğretim Okulu belirlenmiştir. Belirlenen her bir okulun ikinci kademe öğrencilerinin (6. 7. 8. sınıf) % 30'una okulda bulunan şubelerden tesadüfi yöntem (random) ile seçilerek ulaşılmaya çalışılmış ve çalışmaya toplam 1498 (781 Erkek, 717 Bayan) öğrenci katılmıştır. Örneklemi oluşturan toplam öğrencinin 510 (280 Erkek, 230 Bayan)'u 6. sınıfta, 500 (253 Erkek, 247 Bayan)'ü 7. sınıfta, 488 (248 Erkek, 240 Bayan)'i 8. sınıfta öğrenim görmektedir.

Veri Toplama Araçları

Verilerin toplanması için öğrencilere kişisel bilgileri hakkında 3 sorunun sorulduğu (Okul ismi, Sınıfı, Genel not ortalaması) bir anket, öğrencilerin öğrenme stillerini belirlemek için Kolb'un (1985) geliştirdiği “Öğrenme Stili Envanteri” (8) ve beden eğitimi dersine karşı tutumları belirlemek için ise Demirhan ve Altay'ın (2001) geliştirdiği “Beden Eğitimi

Dersine Yönelik Tutum Ölçeği" (11) kullanılmıştır. Kolb Öğrenme Stili Ölçeğinin 4 temel öğrenme stilinden elde edilen puanlar ile birleştirilmiş puanların Cronbach-alpha (n=268) ile güvenilirliği 1985'de Kolb tarafından hesaplanmış, Türkiye için ise 1993'de Aşkar ve Akkoyunlu (9), hesaplanmış ve güvenilirlik katsayıları aşağıda verilmiştir.

Temel Öğrenme Biçimi	Kolb 1985'in Güvenirliliği	Aşkar ve Akkoyunlu'nun yaptığı Güvenirlilik
Cronbach-alpha	Güvenirlilik Katsayıları	Güvenirlilik Katsayıları
Somut Yaşantı	0,82	0,58
Yaşantıcı Gözlem	0,73	0,70
Soyut Kavramsallaştırma	0,83	0,71
Aktif Yaşantı	0,78	0,65
Soyut – Somut	0,88	0,77
Aktif – Yaşantı	0,81	0,76

Bu sonuca göre envanterin Türkiye'de kullanılması için yeterli güvenilirlikte olduğu söylenebilir. Bu ölçek her bir öğrenme stiline tanımlayan 12 maddeden oluşur. Her bir madde dört öğrenme şeklini (Somut Yaşantı, Yansıtıcı Gözlem, Soyut Kavramsallaştırma ve Aktif Deneyimler) gösteren 4 cümle içerir (12). Maddedeki her bir öğrenme şeklini gösteren cümlelere verilen değerlerin toplamı 12 ile 48 arasında bir puanda değişir. Daha sonraki adım birleştirilmiş puanların elde edilmesidir. Bu işlem sonucunda çıkacak olan değer puanları ise -36 ile +36 arasında değişecektir. SK-SY de elde edilen pozitif puan öğrenmenin soyut, negatif bir puan öğrenmenin somut olduğunu gösterir. Aynı şekilde, AY-YG üzerinde elde edilen pozitif ve negatif puanlar, öğrenmenin aktif ya da yansıtıcı olduğunu göstermektedir. Birleştirilmiş puanların elde edilmesiyle Şekil 1'de gösterilen diyagramda iki puanın kesiştiği nokta bireye en uygun olan öğrenme stilini vermektedir. (13).

Çalışmaya katılan öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik tutumlarını ölçmek üzere Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 12'si olumlu, 12'si olumsuz toplam 24 maddeden oluşmaktadır ve 5'li Likert tipinde hazırlanmıştır. (5) seçeneği "Kesinlikle Katılıyorum"u ifade ederken, (1) seçeneği "Kesinlikle Katılmıyorum"u ifade etmektedir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 120, en düşük puan 24'tür. Ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0.93, sınıf içi korelasyon katsayısı 0.85, ölçüt geçerliği korelasyon katsayısı 0.83 olarak hesaplanmıştır (11).

Hazırlanan ölçekler İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izinler alındıktan sonra, 2005–2006 öğretim yılı ikinci yarıyılı sonunda örnekleme seçilen ilköğretim okullarındaki toplam 1498 ilköğretim ikinci kademe öğrencisine araştırmacı tarafından uygulanmıştır. Anket uygulanmadan önce araştırmanın amacı öğrencilere açıklanmış ve dikkat edilmesi gereken noktalar söylenerek gerekli uyarılar yapılmıştır. Anketin uygulanacağı okullardaki öğrencilerin anketi cevaplama süreleri aynı tutulmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde öğrencilerin sahip oldukları öğrenme stilleri ile ilgili verilerin dağılımı için frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları, öğrencilerin sahip oldukları öğrenme stilleri tercihleri ile beden eğitimi dersine yönelik tutumları ve okul başarıları ile ilgili verilerin karşılaştırılması için betimsel istatistik ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak belirlenmiştir.

BULGULAR

İlköğretim II. Kademe öğrencilerinin öğrenme stillerine göre dağılımlarının karşılaştırılması amacıyla frekans ve yüzde dağılımları yapılmış ve sonuçlar Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1: Öğrencilerin Sahip Oldukları Öğrenme Stillерinin Yüzde ve Frekans Dağılımı

Sınıf	Öğrenme Stili								Toplam	
	Yerleştiren		Değiştiren		Ayrıştıran		Özümseyen			
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
6.	98	19,2	205	40,2	106	20,8	101	19,8	510	100
7.	95	19,0	197	39,4	92	18,4	116	23,2	500	100
8.	88	18,0	159	32,6	99	20,3	142	29,1	488	100
Toplam	281	18,8	561	37,4	297	19,8	359	24,0	1498	100

Tablo 2: Öğrencilerin Tutum Puanlarının Öğrenme Stilline Göre Karşılaştırılması

Sınıf	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
6.	Guruplar Arası	1891,484	3	630,495	3,197	*	2-3 3-4
	Guruplar İçi	99804,652	506	197,242			
	Toplam	101696,1	509				
7.	Guruplar Arası	1282,582	3	427,527	1,707	0,165	-
	Guruplar İçi	124241,6	496	250,487			
	Toplam	125524,2	499				
8.	Guruplar Arası	1825,082	3	608,361	2,803	*	1-4 3-4
	Guruplar İçi	105038,3	484	217,021			
	Toplam	106863,4	487				
Toplam	Guruplar Arası	3123,562	3	1041,187	4,686	*	1-4 3-4
	Guruplar İçi	331918,1	1497	222,167			
	Toplam	335041,7	1497				

* p<0,05

Tablo 3: Öğrencilerin Okul Başarılarının Öğrenme Stillерine Göre Karşılaştırılması

Sınıf	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
6.	Guruplar Arası	1,034	3	,345	0,150	0,930	-
	Guruplar İçi	1166,718	506	2,306			
	Toplam	1167,753	509				
7.	Guruplar Arası	1,090	3	,363	0,096	0,962	-
	Guruplar İçi	1872,791	496	3,776			
	Toplam	1873,880	499				
8.	Guruplar Arası	4,720	3	1,573	3,031	*	2-3
	Guruplar İçi	251,203	484	,519			
	Toplam	255,923	487				
Toplam	Guruplar Arası	3,989	3	1,330	0,603	0,613	-
	Guruplar İçi	3294,387	1494	2,205			
	Toplam	3298,376	1497				

* p<0,05

Analiz sonuçlarına göre, (Tablo 2) ilköğretim II. kademe 6.sınıf, 8. sınıf ve çalışmaya katılan toplam öğrencilerinin beden eğitimi dersine karşı tutumlarının sahip oldukları öğrenme stiline göre anlamlı düzeyde farklı olduğu belirlenmiştir (F(3-506)=3,197, p<0,05), (F(3-484)=2,803, p<0,05), (F(3-1497)=4,686, p<0,05). 7. sınıflarda okuyan öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları sahip oldukları öğrenme stillerine göre anlamlı düzeyde fark göstermemiştir (F(3-496)=1,707, p>0,05). Tablo 3'e göre, ilköğretim II. kademe 6. ve 7. sınıflardaki öğrencilerin ve çalışmaya katılan toplam öğrencilerin okul başarıları, sahip oldukları öğrenme stillerine göre anlamlı düzeyde fark göstermemiştir. (F(3-506)=0,150, p>0,05), (F(3-496)=0,096, p>0,05), (F(3-1494)=0,603, p>0,05). 8. sınıf öğrencilerinin okul başarılarının sahip oldukları öğrenme stiline göre anlamlı düzeyde farklı olduğunu belirlenmiştir (F(3-484)=3,031, p<0,05).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmada 6. sınıf öğrencilerin birinci sırada Değiştiren öğrenme stiline, ikinci sırada Ayırıştırıcı öğrenme stiline, üçüncü sırada Özümseyen öğrenme stiline ve dördüncü sırada Yerleştiren öğrenme stiline; 7. sınıf öğrencilerin birinci sırada Değiştiren öğrenme stiline, ikinci sırada Özümseyen öğrenme stiline üçüncü sırada Yerleştiren öğrenme stiline ve dördüncü sırada Ayırıştırıcı öğrenme stiline; 8. sınıf ve çalışmaya katılan toplam öğrencilerin birinci sırada Değiştiren öğrenme stiline, ikinci sırada Özümseyen öğrenme stiline, üçüncü sırada Ayırıştırıcı öğrenme stiline ve dördüncü sırada Yerleştiren öğrenme stiline sahip olduğu belirlenmiştir. (Tablo 1). 6. 7. 8. sınıfların ve araştırmaya katılan toplam öğrencilerin en çok tercih ettikleri öğrenme stili Değiştiren öğrenme stilidir. Elde edilen bu bulgular farklı çalışmalarda da elde edilmiştir. (14,15). Ergür (14), çalışmasını üniversite dört yıllık lisans programında okuyan öğrenci ve öğretim üyeleri üzerine yapmış ve onun çalışmasında da erkek öğrencilerin ve öğretim üyelerinin birinci sırada

değiştiren öğrenme stilini tercih ettikleri belirlenmiştir. Demirbaş (15) ise çalışmasını üniversite 1. sınıfta okuyan öğrenciler üzerinde yapmış ve onun çalışmasında da öğrencilerin birinci sırada Değiştiren, ikinci sırada Özümseyen, 3. sırada Ayırıştırıcı ve 4. sırada Yerleştiren öğrenme stili tercih ettikleri belirlenmiştir. Elde edilen bu sonucun, çalışma yapılan örneklem grubunun özelliğine göre değişiklik göstereceği göz önünde tutulmalıdır.

Ancak farklı çalışmalarda öğrencilerin birinci sırada tercih ettikleri öğrenme stilleri farklılık göstermektedir. Bunlardan birinci sırada Özümseyen, dördüncü sırada Yerleştiren öğrenme stili tercih edilen araştırmalar (9, 16, 17, 18, 19, 20, 21), birinci sırada Ayırıştırıcı, dördüncü sırada Yerleştiren öğrenme stili tercih edilen araştırmalar (22, 23) ve birinci sırada birkaç öğrenme stilinin beraber tercih edilen araştırmalar (24) bulunmaktadır.

Konu ile ilgili yapılan araştırma bulgularının birbirinden farklı çıkmasının nedenleri araştırma gruplarının farklı yaş gruplarında olması, ölçeğin farklı derslerde verilmesi, birey sayısının (araştırma grubu sayısının az ya da çok olması) öğrenme stillerinin tercih sırasını değiştirebilir faklılığı ve çalışma yapılan illerin ve okulun içinde bulunduğu sosyal kültürel özelliklerin farklı olmasından kaynaklanıyor olabilir. Ayrıca araştırma grubunun beden eğitimi dersinin öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerden, öğretmen merkezli eğitimden öğrencilerin hala uzaklaşmamasından, Türk Millî Eğitim Sistemi gereği öğrencilerin daha çok ezberci öğrenmeye yatkın olmalarından, öğrencilerin bilgiyi yaparak yaşayarak değil de hazırda alarak ve sürekli test çözerek öğrenmelerinden, özellikle 6. sınıftaki öğrencilerin somut işlemler döneminden soyut işlemler dönemine geçiş dönemlerinde olmasından ama tamamen soyut işlemlere geçiş dönemini geçekleştirememelerinden kaynaklanıyor olabilir. Konu ile ilgili daha çok yurt dışında yapılan araştırma bulgularında ise en çok tercih edilen ve en az tercih edilen öğrenme stilinin sırasının farklılaştığını görülmektedir. (25, 26, 27, 28).

İlköğretim II. kademe 7. sınıfta okuyan öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları sahip oldukları öğrenme stillerine göre anlamlı düzeyde fark göstermezken, 6. ve 8. sınıf öğrencilerinin ve çalışmaya katılan toplam öğrencinin beden eğitimi dersine karşı tutumları sahip oldukları öğrenme stillerine göre anlamlı düzeyde farklı olduğu belirlenmiştir (Tablo 2). Araştırma bulgularına göre, 7. sınıflarda hangi öğrenme stili tercih edilirse edilsin, beden eğitimi dersine karşı tutumu aynı düzeyde etkilemektedir. 6. sınıfta ayırıştırıcı öğrenme stilini, 8. sınıfta ve çalışmaya katılan toplam öğrenci grubunda ise yerleştiren öğrenme stilini tercih eden öğrencilerin beden eğitimi dersine yönelik olumlu tutuma sahip oldukları söylenebilir. Bu durumun nedeni olarak ilköğretim birinci kademedeki öğrencilerin beden eğitimi derslerine sınıf öğretmenleri tarafından yürütülmesinden dolayı yeterince verimli geçmemesi, 6. sınıfta derslere beden eğitimi öğretmenlerinin girmesinden dolayı kendilerini 6. sınıf beden eğitimi dersinde daha aktif ve daha verimli hissetmeleri olabilir. Ayrıca OKS sınav stresi olmaması, öğrencilerin dershaneler yerine arkadaşları ile okul bahçesinde zaman geçirmeleri ve büyük oranda serbest zamanlarını spor yaparak geçirme olanaklarının olmasından dolayı da 6. sınıfta beden eğitimi dersine karşı olumlu tutumun gelişmesine katkı getirmiş olabilir. 8. sınıf ve toplam öğrenciler üzerinden değerlendirildiğinde ise, beden eğitimi ve spor dersinin öğrencilerin hareket gereksinimlerini karşılaması ve zihinsel rahatlatma ortamı olarak algılanma olasılığı, derslerin eğlenceli geçmesi, diğer ders ortamlarına karşın daha özgür hareket edilmesi, öğrencilerin fiziksel olarak yeni beceriler kazanmaları bu derse karşı olumlu tutum geliştirme nedenleri arasında sayılabilir. 7. sınıfta beden eğitimi dersine karşı öğrencilerin tutumlarının geliştirilememesinin sebebi, genel olarak tutumların geliştirilmesi için daha fazla zamana gereksinim duyulması olarak düşünülebilir. Bilgin ve Bahar'ın (5) belirttiğine göre; Reiff (1992), bireysel farklılıklar dikkate alındığında birçok araştırmacının iddia ettiği gibi öğrencilerden her kim başarılı ise onların derse karşı daha olumlu tutumları ve benlik kavramlarının geliştiğini söylemiştir. Her hangi bir derste öğrenci başarısının artması, öğrencinin o derse karşı tutumunu da olumlu yönde etkilemektedir.

Programda yer alan her ders gibi beden eğitimi dersine ilişkin olarak da öğrenciler olumlu veya olumsuz tutum geliştirebilirler. Tutumun olumlu olması dersin verimli işlenmesini sağlayıp öğretmeni güdeleyebilir (11). Farklı öğrenme stillerine sahip olan öğrencilerin derslere karşı tutumlarında farklılıklar oluşabilmektedir. Konu ile ilgili farklı derslerde yapılan çalışmalardan bazıları 7. sınıf çalışmasının bulgularını desteklemezken (29, 30), bazıları 6. 8. sınıf ve toplam öğrenci bulgularını desteklemekte (31), bazıları da 7. sınıf çalışmasının bulgularını desteklemektedir. Bazı araştırmalarda ise 6. sınıf ayırıştırıcı öğrenme stiline sahip öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı daha olumlu, 8. sınıf ve toplam öğrenci sayısı üzerinden bakıldığında yerleştiren öğrenme stiline sahip öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı daha olumlu tutuma sahip olmaları bulgularını desteklemektedir (5).

İlköğretim II. kademe 6. ve 7. sınıflarda okuyan öğrencilerin ve çalışmaya katılan toplam öğrencilerin okul başarıları, sahip oldukları öğrenme stillerine göre anlamlı düzeyde fark göstermemiştir. 8. sınıf öğrencilerinin ise okul başarıları sahip oldukları öğrenme stillerine göre anlamlı düzeyde farklı olduğunu belirlenmiştir (Tablo 3). 8. sınıftaki öğrencilerde fark çıkması OKS sınavının yaklaşmasından dolayı öğrencilerin daha fazla dersleri ile ilgilenmelerinden, not ortalamalarını yükseltmek için sınavlara çalışmalarından ve öğrencilerin yaşlarının büyük olmasından dolayı daha bilinçli bir öğrenme stili tercih etmelerinden kaynaklanıyor olabilir. Öğrenme stilleri ile okul başarıları arasındaki ilişkiyi inceleyen bazı araştırmalarda öğrenme stillerine göre okul başarılarının arttığı ile ilgili bilgi edinilirken (14), bazı araştırmalarda öğrenme stillerine göre okul başarılarının farklılaştığı (32, 33), bazı araştırmalarda da öğrenme stillerine göre okul başarılarının değişmediği (34, 35), belirlenmiştir.

Öğrencilerin öğrenme stillerinin belirlenmesi, tercih ettikleri ve bilgiyi yapılandırmalarını kolaylaştıran ortamların hazırlanmasına yardımcı olmaktadır. Öğretmenlerin sınıflarındaki öğrencilerin öğrenme stillerinin farkında olmaları ve

PALAS AKTAŞ, İ., MİRZEOĞLU, D. E., "İlköğretim II. Kademe Öğrencilerinin Öğrenme Stilllerinin Okul Başarılarına ve Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi"

öğrenme ortamını bunlara göre düzenlemeleri hem öğrencilerin akademik başarılarını artırırken, hem de o derse karşı olumlu tutum kazanmalarına neden olduğu bilinmektedir. Yapılan araştırmada öğrenme stilinin bilinmesi başarının artmasını etkilemektedir, dolayısıyla 8. sınıf öğrencileri daha bilinçli olduklarından, kendilerini daha iyi tanıdıklarından, kendi öğrenme stilini seçerken daha doğru karar verebilmelerinden dolayı da başarıları artmaktadır.

Sonuç olarak ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin en çok değiştiren öğrenme stilini tercih ettikleri; 7. sınıf hariç diğer sınıflardaki ve toplam öğrencilerin beden eğitimi dersine karşı tutumları sahip oldukları öğrenme stiline göre anlamlı düzeyde farklı olduğu; 6., 7. sınıflardaki ve çalışmaya katılan toplam öğrencilerin okul başarıları, sahip oldukları öğrenme stillerine göre anlamlı düzeyde fark göstermezken, sadece 8. sınıf öğrencilerinin okul başarılarının sahip oldukları öğrenme stiline göre anlamlı düzeyde farklı olduğu belirlenmiştir.

KAYNAKLAR

1. **Erden, M., Akman, Y.**, Eğitim Psikolojisi. Gelişim-Öğrenme-Öğretme, Ankara: Arkadaş Yayınevi, 1997
2. **Bilgin, İ., Durmuş, S.**, "Öğrenme Stilleri ile Öğrenci Başarısı Arasındaki İlişki Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma" Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, cilt:3, sayı:2, ss.381-400, 2003
3. **Felder, R.M.**, "Matters of style", ASEE PRISM, Cilt:6 sayı.4, ss.18-23, 1996
4. **Bahar, M., Bilgin, İ.**, "Öğrenme Stilleri İrdeleyen Bir Literatür Çalışması", Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, cilt:1, sayı: 1, ss.41-70, 2003
5. **Bahar, M., Bilgin, İ.**, "Öğretmen Adaylarının Öğrenme Stilleri ve Fen Bilgisi Dersine Karşı Tutumları Arasındaki İlişki", Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, cilt: 2, sayı 2, ss.53-67, 2002
6. **Ergür, O.D.**, "Hacettepe Üniversitesi Dört Yıllık Lisans Programındaki Öğrenci ve Öğretim Üyelerinin Öğrenme Stilleri Karşılaştırılması", Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara, 1998
7. **Akkoyunlu, B.**, "Bilgi Teknolojilerinin Okullarda Kullanımı ve Öğretmenlerin Rolü", Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, sayı:11, ss.105-109, 1995
8. **Kolb, A.D.**, Experiential Learning: Experience As The Source of Learning and Development, New Jersey:Prentice Hall, Inc, Engle wood Cliffs, 1985
9. **Aşkar, P., Akkoyunlu, Buket.**, "Kolb Öğrenme Stili Envanteri", Eğitim ve Bilim, sayı:87, ss.37-47, 1993
10. **Clark, D.R.**, Kolb's Learning Style Inventory. Created May 29, 2000 Updated October 20, Clark 2000 from <http://www.nwlink.com/~donclark/hrd/styles.html#kolb>
11. **Demirhan, G., Altay F.**, "Lise Birinci Sınıf Öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spora İlişkin Tutum Ölçeği II" Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, cilt:12 sayı.2, ss.9-20, 2001
12. **Kılıç, E.**, Web Temelli Öğrenmede Baskın Öğrenme Stilinin Öğrenme Etkinlikleri Tercihi ve Akademik Başarıya Etkisi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2002
13. **Ekici, G.**, "Uzaktan Eğitim Ortamlarının Seçiminde Öğrencilerin Öğrenme Stilleri'nin Önemi," Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, sayı:24, ss.48-55, 2003
14. **Ergür, O.D.**, "Hacettepe Üniversitesi Dört Yıllık Lisans Programındaki Öğrenci ve Öğretim Üyelerinin Öğrenme Stilleri Karşılaştırılması", Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara, 1998
15. **Demirbaş, Ö.O.**, "The Relation of Learning Styles and Performance Scores of the Students in Interior Architecture Education", Bilkent Üniversitesi Eğitim ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, Ankara, 2001
16. **Mutlu, M.**, "Öğrenme Stilleri'ne Dayalı Fen Bilgisi Öğretimi", Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, cilt:2, sayı2, 2005.
17. **Peker, M., Aydın B.**, "Anadolu ve Fen Liselerindeki Öğrencilerin Öğrenme Stilleri", Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, cilt:2, sayı 14, ss.167-172, 2003
18. **Özkan, Ş., Sungur, S., Tekkaya, C.**, "The Effect of Tenth Graders' Learning Style Preferences on Their Biology Achievement", Eğitim ve Bilim, cilt:29, sayı 134, ss.75-79, 2004
19. **Kaf Hasırcı, Ö.**, "Sınıf Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri": Çukurova Üniversitesi Örneği, Eğitimde Kuram ve Uygulama. sayı:2, cilt:1, ss:15-25, 2006
20. **Barmeyer, C.I.**, "Learning Styles and Their Impact on Cross-Cultural Training: An International Comparison in France, Germany and Quebec," International Journal of Intercultural Relations, no 28, ss.577-594, 2004
21. **Jones, C., Carla, R., Kouider, M.**, "Are Students' Learning Styles Discipline Specific?", Community College Journal of Research and Practice sayı 27, ss.363-375, 2003
22. **Arslan, B., Babadoğan, C.**, "İlköğretim 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri'nin Akademik Başarı Düzeyi, Cinsiyet ve Yaş ile İlişkisi", Eğitim Araştırmaları Dergisi, Sayı:21, ss.35-48, 2005
23. **Özsoy, N., Yağdıran, E., Öztürk, G.**, "Onuncu Sınıf Öğrencilerinin Öğrenme Stilleri ve Geometrik Düşünme Düzeyleri", Eğitim Araştırmaları Dergisi, sayı:16, ss.50-63, 2004
24. **Harrelsen, G.L., Deidre, D.L., Malissa, M.**, "Learning Styles of Athletic Training Educators", Human Kinetics, vol:8, no 4, ss.62-64, 2003
25. **Lynch, T.G., Woelfl, N.N., Hanssen, C.S.**, "Learning Style Influences Student Examination Performance", The American Journal of Surgery, Sayı:176, ss.62-66, 1998
26. **Harris, R.N., William, O.D., Leeming, F.C.**, "Are Learning Styles Relevant in Web-Based Instruction," Journal of Educational Computing Research. vol: 29, no 1, ss.13-28, 2003

27. **Terrel, S.R.**, "The Effect of Learning Styles on Doctoral Course Completion in a Web-based Learning Environment," *Internet and Higher Education*. no 5, ss.345-352, 2002
28. **Buch,K., Bartley, S.**, "Learning Style and Training Delivery Mode Preference," *Journal of Workplace Learning*. No: 1, pp.5-10, 2002
29. **Şişko, M., Demirhan, G.**, "İlköğretim Okulları ve Liselerde Öğrenim Gören Kız ve Erkek Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine İlişkin Tutumları", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, sayı:23, ss.205-210, 2002
30. **Peker, M.**, "Öğrenme Stilleri ve 4 MAT Yönteminin Öğrencilerin Matematik Tutum ve Başarılarına Etkisi", *Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi*, Ankara, 2003
31. **Galowich, P.**, "Learning Styles,Technology Attitude and Usage:What Are the Connections for Teachers and Technology in the Classroom?," ERIC NO:ED 432 312. 1999.
32. **Kaf Hasırcı, Ö.**, "İlköğretim 3. Sınıf Hayat Bilgisi Dersinde Görsel Öğrenme Stiline Göre Düzenlenen Öğretimin Öğrencilerin Akademik Başarı ve Kalıcılığa Etkisi", *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi Doktora Tezi*, Adana, 2005
33. **Peker, M.**, "İlköğretim Matematik Öğretmenliğini Kazanan Öğrencilerin Öğrenme Stilleri ve Matematik Başarısı Arasındaki İlişki", *Eğitim Araştırmaları*, sayı 21, ss.200-210, 2005
34. **Çakır, Ö.S., Berberoğlu, G., Alpsan, D., Uysal, C.**, "Örnek Olaya Dayalı Öğrenme Yönteminin, Cinsiyetin ve Öğrenme Stillерinin Öğrencilerin Performanslarına, Biyoloji Dersine Karşı Tutumlarına, Akademik Bilgilerine ve Üst Düzey Öğrenme Yeteneklerine Etkisi", 2006, http://www.fedu.metu.edu.tr/ufbmek-5/b_kitabi/PDF/Biyoloji/bildiri/t14.pdf, 05.html.2007.
35. **Tucker, S.Y.**, "Teaching and Learning Styles of Community College Business Instructors and Their Students: Relationship to Student Performance and Instructor Evaluations", *Virginia Polytechnic Institute and State University*, Virginia, 1998